

Deelname aan Tokio 2020 hoogst onzeken na gemiste deadline en fraude

'Schors die Russische handel'

Historie vol doping

2008

Russische atleten en roeiers worden in de aanloop naar Peking uitgesloten van de Olympische Spelen omwille van fraude met urinstalen.

2010

In de marge van de Winterspelen van Vancouver raakt bekend dat Russische biatleten en langlaufers zich massaal zouden dopen. Inmiddels is een werknemer van het Russische antidopingagentschap Rusa-da (Joeri Stepanov, wiens vrouw Julia atlete is) begonnen met lekken naar het wereldantidopingagentschap WADA, van info over systematische doping.

2011

Directeur van het Rusa-da, Grigor Rodtjenkov, en zijn zus worden door de Russen beschuldigd van fraude bij dopingcontroles en afpersing van atleten met dopingproblemen. Rodtjenkov probeert zelfmoord te plegen, belandt in het ziekenhuis maar gaat na genezing vrijuit en wordt weer directeur van het Rusa-da. "Met de verplichting mee te werken aan het dopingprogramma", zegt hij zelf.

2012

In december mailt Daria Pisjalkina (liver op de Spelen van Londen in het discussieperi) het WADA over een staatsgestuurd dopingprogramma. Later wordt ze zelf met terugwerkende kracht betrappt en verliest haar medaille.

2014

Op de Winterspelen in het eigen Sochi wint Rusland 33 medailles, het hoogste aantal ooit, maar later zullen dertien medailles worden afgenomen na be-

De Russische vlag wappert tijdens de Olympische Winterspelen van Pyeongchang in 2018. Vraag is of de vlag straks ook in Tokio te zien zal zijn. © EPA

In Rio waren alleen de Russische atleten niet welkom, in Pyeongchang moest het Russisch team een tijdje op de strafbank. Na het zoveelste bedrog buigt het mondiale antidopingagentschap WADA zich maandag over een aanbeveling tot een echte schorsing van Rusland.

HANS VANDEWEGHE

In de late namiddag van 22 oktober lichten meer dan enkele lichtjes op in de controlekamers van de verschillende intelligentie departementen van de Russische republiek. Dat de Duitse tv was langsgestaan bij Joeri Gans, hoofd

van Rusa-da, dat was geen geheim. De SVR, de GRU, de FSB, alle afgekorte geheime diensten in Rusland hadden elke stap van die Duitsers op Russisch grondgebied gevolgd. Wat hun maniere Gans precies had gezegd en of hij zich de aanbevelingen ter harte had genomen, dat was nog afwachten.

Ijdele hoop. Het Rusa-da heeft een geschiedenis van dissidenten (zie tijdslijn) en Gans lijkt die traditie in eer te houden. Voor wie in dopingtestanden is geïnteresseerd, zoek het op via YouTube of op de site van ARD - Gans intikken volstaat. Al na enkele minuten, zonder dat er expliciet wordt naar gevraagd, geeft de CEO van het Russische antidopingagentschap

Rusa-da toe dat zijn landgenoten bedrog hebben gepleegd.

Vladimir Poetin en zijn sportminister Pavel Kolobkov zullen zich de ogen hebben uitgevegen. Vervolgens zullen hun oren zijn beginnen te tuiten en niet zeker dat ze de hele 21 minuten hebben uitgekeken. Een paar vragen verder wijst Gans al met een beschuldigende vinger naar de minister van Sport Kolobkov, zeevooft medaillevinnar in het scherm en bevriend met de grote bas. "Hij is verantwoordelijk voor deze tragedie. Er moet iemand anders komen."

Over de rol van zijn president Poetin blijft Gans op de vlakte. "Ik heb hem nooit gesproken, maar ik zou dat graag eens doen." Zijn conclusie is wel zonnig: "Wij Russen hebben het weer eens verknoeid en als dat niet tot een zware straf leidt, wat dan wel?"

RUIM TWEEDEUZEND URINESTALEN

Verknoeid is licht uitgedrukt. De zoveelste Russische overtreding van de dopingregels komt hierop neer. Na hun rehabilitatie in september van vorig jaar bij het wereldantidopingagentschap WADA, die kreeg wel kritiek maar achteraf bekeken was het een geniale zet - werden de Russen verplicht om mee te werken aan het onderzoek. Ze moesten onder meer tegen 31 december van vorig jaar een authentieke kopie van de analytische data aan het WADA bezorgen en een maand later de meer dan tweeduizend urinstalen die het lab in bewaring had.

Dat ging al meteen mis. Aan die eerste voorwaarde werd een maand te laat voldaan en de stalen kwamen pas in april van dit jaar vrij. Terwijl de hardliners in de sport schreeuwden om strenge straffen, tegen de analitici van het WADA onder leiding van een Duitse ex-politieman gespecialiseerd in cybercriminaliteit in alle stilte aan het werk.

Hun bevindingen waren niet minder dan hallucinant:

- De data waren niet compleet en niet correct.

- Honderden data tot en met 2015 (zie LIMS-Sobolevski-Migachev in de tijdslijn) waren verdwenen uit de kopie van 2019.

DeMorgen. ZATERDAG 07/12/2019

- De kopie bevatte ook ontelbare veranderingen en antiderivaten.

- Mailverkeer werd aangepast en veranderd om getuigen te incrimineren.

Op 23 oktober, na de eerste vragen van het WADA over die fraude, kwamen de Russen met nieuwe data die ze "nog hadden gevonden"; ook die bleken vol te zitten met vervalsingen. Met de bekendsten van Gans kunnen we twee kanten uit. Volgens Peter Van Eenoo van het Doolblad in Gent is de kans erg groot dat Rusa-da het licht heeft gezien. "Het nieuwe Rusa-da laat vaak stalen bij ons analyseren, zoals in andere Europese labs, en de samenwerking is erg transparant. Anderzijds hou ik altijd een slag om de arm."

Wat als Gans mee in het Russische complot zit? Die these is op zijn minst even plausibel als dat hij de zoveelste geduceerde is in het Rusa-da. De kans dat de Russen zich weer hebben vergist in het aanstellen van een nieuwe baas

'Wij Russen hebben het weer eens verknoeid en als dat niet tot een zware straf leidt, wat dan wel?'

JOERI GANS
HOOFD VAN HET RUSSISCHE
ANTIDOPINGAGENTSCHAP RUSA-DA

omschrijving Olympic Athlete from Russia (OAR).

2018
Hoevel twee cleane Russen worden betrappt op de Winterspelen, laat het IOC Rusland opnieuw toe in de olympische familie. Ondertussen wordt de herstelling van oude stalen van 2008 en 2012 onverminderd door en maken de Russen een kwart uit van de retroactief geschorsten.

In september besluit ook het WADA de schorsing van Rusland op te heffen, met als voorwaarde dat de database van het Rusa-da voor eind dit jaar in hun bezit is. Het IAAF houdt de ban in stand.

in de dopingbestrijding lijkt klein, maar afgedzand van hebben ze in alle andere aspecten van de zaak onwaarschijnlijk gebuiderd. Het geknoei met de databases is ofwel amateurisme van een kinderlijke naïviteit of te rekenen op de twijfel die bij enkele sportprominenten zal ontstaan.

Het Russische antwoord is vrij simpel en zaait verwarring: "Ho maar, de database die wij hebben overhandigd is correct; de database die jullie hebben is vervalst door jullie klokkenluiders!" Die bewering hebben de onderzoekers van het WADA inmiddels kunnen counteren. Uit de achterliggende cyberdata is makkelijk te achterhalen wanneer en hoe de data zijn aangepast en op dat moment waren de drie naar de VS gevluchte Russen niet meer in Moskou.

DEUR OP EEN KIER

Maandag zal het WADA een beslissing adviseren aan de internationale sportbonden, het International Olympic Comité (IOC) op kop. Dat wordt ongetwijfeld 'schorsen, die Russische handel'. De mondiale atletiekfederatie IAAF zal niet op de stappen terugkeren: het aantal Russische atleten dat volgende zomer in Tokio loopt, springt en werpt zal op twee handen te tellen zijn.

Hoe het IOC zal reageren, is minder voor spelbaar. Sportus Thomas Bach, die in 2013 mede met de zegen van Poetin opvolger werd van Jacques Rogge, wens onlangs nog op de onschuld van de cleane Russische atleet.

Bach wil wellicht de deur op een kier houden, zoals in Pyeongchang bij de Winterspelen van 2018. De hele kwestie zal draaien rond hoeveel 'Russia' te zien zal zijn in Tokio. Uiteindelijk liepen de Russen in Zuid-Korea rond in hun kleuren en met 'Olympic Athlete from Russia' op de rug. Alleen hun vlag werd niet uitgetuigen en hun volkssold is ook niet gehoord toen de medailles hun kant uitkwamen.

Niet in rood-blauw-wit maar in appeltaalvreegroot en Olympic Athlete op de rug, een beetje zoals de excusploeg met olympische vluchtelingen, dat zou een mooi compromis zijn voor Tokio.

2019

De gevraagde documenten worden overhandigd, maar na de deadline. Uit analyse blijkt dat die massaal zijn vervalst. Maandag beslist het WADA, met nieuwe voorzitter Witold Banka, meer dan waarschijnlijk om het Rusa-da en Rusland op non-actief te zetten. (HWO)

wezen fraude met door de geheime diensten verwisselde stalen. Na een beroep bij het Arbitragebureau voor de Sport (TAS) in Lausanne verliest Rusland er uiteindelijk slechts vier.

In december komt het State ARD met een eerste documentaire over het Russische staatsgestuurd dopingprogramma. De Russen ontkennen en zijn dat blijven doen.

2015

Die zomer arriveren twee Russen met vakantie in de Verenigde Staten. Tim Sobolevski en zijn partner Oleg Michajev zijn werknemers van Rusa-da en zijn de homofobie in hun thuisland en de dopingpraktijken moe. Ze vragen asiel

2016

In februari overlijden twee medewerkers van het Rusa-da. Vjatsjeslav Sinev en Nikita Kamaev, overvacht. Hun dood veroorzaakt paniek in Rusland en daarbuiten.

Half juli komt het eerste deel van het McLaren-rapport naar buiten. Zonder harde bewijzen, waardoor het Internationaal Olympisch Comité (IOC) Rusland niet kan/mag schorsen. De IAAF laat slechts twee zuivere Russische atleten toe. In december versijnt deel twee en daaruit blijkt dat tussen 2011 en 2015 minstens duizend Russische gedopeerde sporters vrijgaten. De hele Sochi-machinalie met verworven stalen wordt ook uit de doeken gedaan.

2017

Het jaar gaat op aan onderzoeken en verwijten heen en weer tussen Rusland, het WADA en het Westen. Op 5 december schorst het IOC het Russische Olympisch Comité voor de Winterspelen van 2018, maar laat cleane Russen toe onder de olympische vlag en de